

5. Борисюк О. В. Основні загрози фінансової безпеки України. International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proceedings. January 29, 2016. Klaipeda: Baltija Publishing. 270-271 p.

6. Швець І. Б. Економічна безпека в управлінні персоналом. Наук. праці ДонНТУ. 2015. Вип. № 36–1. С. 179–184.

7. Шира Т. Б. Загрози кадровій безпеці підприємства. Економіка і суспільство. Мукачеве. Мукачів. держ. ун-т. 2016. № 7. С. 531–545.

Волинець І. Г., к.е.н., доцент

Коба В. В., студент

Східноєвропейський національний
університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансовий стан підприємства вважається однією із найважливіших характеристик економічної діяльності підприємства у конкурентному середовищі.

За методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затвердженою наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23 лютого 1998 року, сутність фінансового стану визначено так: «Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємств, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів» [1].

Сутність фінансового стану підприємств неодноразово намагалися охарактеризувати у своїх працях зарубіжні та вітчизняні вчені, однак єдиної думки не існує до нині. Узагальнюючі різні трактування до визначення сутності фінансового стану підприємства, можна виділити декілька основних підходів.

Прихильники першого підходу визначають фінансовий стан як рівень ефективності або збалансованості фінансових ресурсів на певний момент часу.

До другого підходу можна віднести науковців, які трактують фінансовий стан як спроможність підприємства вести господарську діяльність.

До третього підходу належать вчені, що визначають фінансовий стан як комплексне поняття і надають йому ряд характеристик. Цей підхід є одним з найбільш обґрунтованих, оскільки у трактуваннях міститься безпосередньо ознаки та напрями (або показники), що характеризують фінансовий стан.

Четвертий підхід до трактування фінансового стану зводиться до його визначення як економічної категорії. Цей підхід дещо суперечливим і таким, що вимагає більш детального обґрунтування, оскільки будь-яка економічна категорія є поняттям, проте не кожне поняття є економічною категорією.

Науковці, яких віднесено до п'ятого підходу, розглядають фінансовий стан як сукупність показників [2].

Фінансовий стан підприємства є дуже містким поняттям. Для його характеристики у економічній літературі досить часто застосовуються такі критерії, як:

– фінансова стійкість підприємства – такий стан його фінансових ресурсів, їх розподіл та використання, який забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого ризику;

– платоспроможність – здатність підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями;

– кредитоспроможність – здатність до отримання кредитів та їх своєчасного погашення за рахунок власних коштів та інших фінансових ресурсів;

– прибутковість роботи підприємства;

– оптимальність з точки зору економічного становища підприємства розподілу прибутку, що залишається в його розпорядженні після сплати податків і обов'язкових відрахувань;

– раціональне розміщення основних і оборотних коштів (власних і позикових), перш за все, недопущення відволікання грошей у запаси непотрібного підприємству устаткування, яке довгий час не монтується і не використовується, наднормативні запаси товарно-матеріальних цінностей, витрат виробництва у дебіторську заборгованість, інші позапланові й непродуктивні витрати;

– наявність власних фінансових ресурсів (основних і оборотних коштів) не нижче мінімального необхідного рівня для організації виробничого процесу і процесу реалізації продукції;

– ліквідність балансу – ступінь покриття зобов'язань підприємства такими активами, строк перетворення яких у грошові кошти відповідає строку погашення зобов'язань [3].

Основними елементами фінансового стану підприємства є:

1) прибутковість роботи підприємства;

2) оптимальність розподілу прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства після сплати податків і обов'язкових платежів;

3) наявність власних фінансових ресурсів не лише мінімально необхідного рівня для організації виробничого процесу і процесу реалізації продукції;

4) раціональне розміщення основних і оборотних фондів;

5) платоспроможність та ліквідність [4].

У науковій літературі представлена позиція, згідно з якою більшість учених виокремлюють чотири типи фінансового стану. В основі такого поділу лежить багаторівнева схема покриття запасів і витрат, тобто різновиди фінансового стану виділяються на основі показників фінансової стійкості, на такі види:

1) абсолютною фінансова стійкість вважаються тоді, коли власні оборотні кошти повністю забезпечують запаси й витрати;

2) нормально стійкий фінансовий стан – запаси й витрати забезпечуються сумою власних оборотних коштів і довгостроковими позичковими джерелами;

3) нестійкий фінансовий стан – запаси й витрати забезпечуються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових позичкових джерел і

короткострокових кредитів і позичок, тобто за рахунок усіх основних джерел формування запасів і витрат;

4) кризовий фінансовий стан – запаси й витрати не забезпечуються джерелами їх формування, підприємство перебуває на межі банкрутства [5].

Таким чином, розуміння фінансового стану підприємства та його своєчасний і якісний аналіз, вибір необхідного методу аналізу та системи показників, що забезпечить всебічне вивчення та представлення діяльності підприємства є основоположними для прийняття управлінських рішень, спрямованих на вирішення питання обрання напрямів діяльності та розвитку підприємства, покращення його ефективності, конкурентоздатності та прибутковості.

Список використаних джерел:

1. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Наказ агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23 лютого 1998 р.
2. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. 2018. Т. 29(68), № 3. С. 173-180.
3. Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств [текст] : підручник. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 504 с.
4. Тютюнник С. В., Бокарева І. В. Сутність характеристики фінансового стану підприємства. URL : <http://intkonf.org/kand-ekon-naukyutyunnik-sv-bokareva-iv-sutniski-harakteristiki-finansovogo-stanupidpriemstva/> (дата звернення 22.10.2019)
5. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. К.: Ника-Центр: Эльга, 1999. Т. 2. 591 с.

Ворошилова О.Г.

здобувач вищого другого

(магістерського) рівня освіти

Науковий керівник: Баришевська І.В.

канд. екон. наук, доцент кафедри
фінансів, банківської справи та страхування

Миколаївський національний аграрний

університет, м. Миколаїв, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ НА МІКРОРІВНІ

В численних обсягах досліджень на сьогоднішній день поняття «фінансова безпека» можна поставити практично в один ряд з таким поняттям як «економічна безпека». Досліджуючи наприклад лише систему забезпечення економічної безпеки підприємства, науковці так чи інакше торкаються і фінансової безпеки, а через утворену політико-економічну нестабільність в Україні, яка призвела до нових загроз, це поняття набуває ще більшої актуальності.

Як самостійний об'єкт поняття «фінансова безпека» є відносно новим, введеним у науковий обіг тільки впродовж останнього десятиріччя. Воно комплексно і достатньо, детально розглядається сучасними дослідниками на